

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 lutego 2018 r.,

sprawy P.J.

skazanego z art. 284 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt XIII Ka .../17,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego

w G.

z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II K .../13,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. zasądzić od Skarbu Państwa kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) na rzecz adw. H.C., kancelaria adwokacka w G., tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie jako obrońca z urzędu kasacji w sprawie skazanego P.J.,

3. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

P.J. został oskarżony o to, że w okresie od 20 kwietnia 2012 r. do 15 maja 2012 r. w G. przywłaszczył powierzone mu mienie w postaci pieniędzy w kwocie 40.000 zł pobranych tytułem zaliczki na sprowadzenie pojazdu mechanicznego na szkodę I.K., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia w okresie od 10 marca 2011 roku do dnia 19 stycznia 2012 roku części kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygnaturze akt II K .../06 za przestępstwo podobne z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt. II K .../13, uznał oskarżonego P.J. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu z dodatkowym ustaleniem, iż działał on w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru; czyn ten zakwalifikował jako występki z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to – przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. – na podstawie art. 284 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 15 maja 2012 r. wymierzył oskarżonemu karę roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I); przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 15 maja 2012 r. orzekł obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego I.K. kwoty 40.000 złotych (pkt II); zasądził od oskarżonego P.J. na rzecz oskarżyciela posiłkowego I.K. odpowiednią kwotę tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem przez oskarżyciela posiłkowego pełnomocnika w sprawie (pkt III); oraz zasądził od oskarżonego P.J. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.105,97 zł tytułem kosztów sądowych, w tym opłatę w kwocie 300,00 zł (pkt IV).

Wyżej opisany wyrok został zaskarżony apelacjami – osobistą oskarżonego oraz jego obrońcy.

Oskarżony w związanej apelacji zaskarżył wyrok w całości, wskazując, że nie zgadza się z zapadłym rozstrzygnięciem. Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Obrońca oskarżonego również zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w całości. Apelację oparł na zarzucie obrazu prawa karnego materialnego, to jest art. 284 § 2 k.k., polegającej na jego błędnym zastosowaniu w sytuacji, gdy zachowanie skazanego nie wyczerpywało znamion tego przestępstwa. Na wypadek nieuwzględnienia tego zarzutu obrońca sformułował zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu.

Wskazując na powyższe, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt XIII Ka .../17, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt I) oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania odwoławczego i wymierzył opłatę w kwocie 300 zł za II instancję.

Przedmiotowy wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył w całości kasacją kolejny obrońca skazanego, który zarzucił:

- 1) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nienależyte rozpoznanie wszystkich zarzutów odwoławczych podniesionych w apelacji oskarżonego, a w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i skazanie oskarżonego P.J., co implikuje wniosek, iż w niniejszej sprawie miał miejsce tzw. efekt przeniesienia w następstwie niedostrzeżenia istniejących uchybień wyroku Sądu I Instancji,
- 2) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. naruszenie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., poprzez niesłuszne oddalenie przez Sąd odwoławczy wniosków dowodowych skazanego, brak należytego uzasadnienia stanowiska w tym zakresie, co w stopniu poważnym ograniczyło prawo do obrony P.J.

Z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia powyższych zarzutów odwoławczych, zaskarżonemu orzeczeniu obrońca zarzucił ponadto:

- 3) rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary w wymiarze roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, przejawiającą się w wymierzeniu skazanemu

sankcji rażąco surowej, bez należytego uwzględnienia okoliczności łagodzących, opierając się jedynie na okolicznościach obciążających, w szczególności wcześniejszej wielokrotnej karalności P.J.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w G. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego P.J. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, tj. takim, który przemawiał za jej oddaleniem w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Stosownie do dyspozycji art. 523 § 1 k.p.k., zasadność kasacji jest oceniana z punktu widzenia skutecznego wykazania wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. albo naruszenia prawa i to o charakterze rażącym oraz przedstawienia przekonujących argumentów, że to uchybienie wywarło istotny wpływ na treść wyroku. Oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku, muszą wystąpić łącznie, a brak jednego z nich determinuje uznanie kasacji za całkowicie bezzasadną.

Trzeba też zaakcentować, że o ile bezwzględne przyczyny odwoławcze odnoszą się do całego postępowania sądowego, o tyle rażące naruszenia prawa – jako podstawa kasacji – muszą być ściśle powiązane z postępowaniem odwoławczym. Jak już wielokrotnie podkreślano, w orzecznictwie Sądu Najwyższego od lat utrwalone jest stanowisko, odwołujące się zresztą do wyraźnej woli ustawodawcy, zgodnie z którym postępowanie kasacyjne ani nie stanowi trzeciej instancji ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem. Kasacja jest bowiem nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia mającym na celu zbadanie zarzutów skierowanych pod adresem sądu odwoławczego, sprowadzających się do zakwestionowania sposobu jego postępowania i zakresu przeprowadzonej przez niego kontroli instancyjnej. Zarazem, zakres kontroli kasacyjnej – poza okolicznościami uwzględnianymi z urzędu – jest wyznaczony przez granice zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia.

Już odniesienie tych generalnych uwag do treści kasacji wniesionej w sprawie P.J. pozwala stwierdzić, że w tym wypadku nie zostały spełnione wymagania jakie ustawodawca sformułował w przepisie art. 523 § 1 k.p.k. pod adresem strony procesowej występującej z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Wprawdzie autorka kasacji wskazała na te normy procesowe, które z założenia otwierają drogę do kwestionowania sposobu i zakresu przeprowadzenia kontroli instancyjnej przez sąd odwoławczy, tj. normy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., ale już próba określenia uchybienia mającego świadczyć o naruszeniu dyrektyw wynikających z w/w przepisów okazała się całkowicie chybiona i nieskuteczna. Zdaniem skarżącej, naruszenie powołanych przepisów miało polegać na nienależytym rozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacyjnych, co spowodowało „w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i skazanie oskarżonego /.../”. Takie sformułowanie tezy zarzutu nie pozwala jednak dociec, jakich to kwestii nie rozpoznał sąd odwoławczy i do jakich argumentów apelacji ustosunkował się w sposób nienależyty. W sposób oczywisty nie odpowiada natomiast rzeczywistości twierdzenie jakoby sąd odwoławczy dokonał błędnych ustaleń faktycznych i skazał oskarżonego, skoro rozstrzygnięcie tego sądu ograniczało się do utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji. W pisemnych motywach nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie przytoczono zresztą tych rzekomych ustaleń sądu odwoławczego. Podobnie zresztą nie skonkretyzowano okoliczności, jakie doprowadziły skarżącą do konkluzji, że kontrola odwoławcza była nieprawidłowa. Ograniczenie się do twierdzenia, że obrońca skazanego w dalszym ciągu podtrzymuje zarzuty podniesione w apelacji, o tyle pozbawione jest wagi argumentu, że nie zostało wsparte wywodem wskazującym na niedostatki kontroli odwoławczej bądź wady rozumowania przedstawionego przez sąd II instancji. Jeżeli zatem w skardze kasacyjnej nie wykazano w sposób konkretny i przekonujący, że ta kontrola była niepełna albo została przeprowadzona z naruszeniem prawa, to tak postawiony zarzut, jak to miało miejsce w tej sprawie – w sposób oczywisty nie może być skuteczny.

Podobnie rzecz ma się z drugim zarzutem sformułowanym przez obrońcę skazanego P.J. Oddalenie przez sąd odwoławczy wniosku dowodowego złożonego w celu wykazania, że w okresie objętym oskarżeniem, skazany sprowadził

samochód innej marki niż pojazd zamówiony przez pokrzywdzonego, nastąpiło z powołaniem się na dwie podstawy prawne (art. 170 § 1 pkt 2 oraz pkt 5 k.p.k.). Spośród nich, merytoryczne znaczenie ma pierwsza z przywołanych przesłanek, tj. brak znaczenia dowodzonej okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy. Również i w tym zakresie kasacja ogranicza się do zapewnienia, że *„zawnioskowani świadkowie prowadzący autohandel, do którego miał udać się oskarżony /.../ mogą posiadać istotne dla sprawy informacje odnośnie sprawstwa i winy skazanego”*. Rzecz jednak w tym, że ani wykazanie, iż skazany nabył w przedmiotowym okresie pojazd innej marki niż zamówiony przez pokrzywdzonego, ani zaprzeczenie tej okoliczności, nie podważa ustaleń poczynionych w tej sprawie, co do przywłaszczenia przekazanych mu pieniędzy. Nie sposób było w tych warunkach przyjąć, że oddalenie wniosków dowodowych w tym zakresie nastąpiło z obrazą przepisów procesowych, nie wspominając już o istotnym wpływie na treść rozstrzygnięcia.

W odniesieniu do zarzutu rażącej niewspółmierności kary – po raz kolejny Sąd Najwyższy jest zmuszony przypomnieć, że w świetle dyspozycji art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k. – jest to zarzut niedopuszczalny dla stron procesowych. Stanowisko to jest niezmiennie od chwili przywrócenia kasacji - jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia - do obowiązującego porządku prawnego, co powinno już utrwalić się w świadomości tzw. podmiotów fachowych uprawnionych do jego sporządzania i wnoszenia.

Mając na uwadze wszystkie podniesione okoliczności Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

a.ł